

на душата ви: инстинкти, чувства, вкоренени^ навици и вървания — фактъ изтъкнатъ съ красноречива убедителност отъ Gustave Le Bon, все пакъ, при напреднали стадии на душевното развитие, идеитъ, нагодени къмъ социалния прогресъ, се явяватъ като необходимост, защото изобщо *идеите* могатъ да иматъ влияние върху чувствата, могатъ да ги видоизменятъ, подобряватъ, облагородяватъ. Въ същностъ идеите съ само тогава ефикасни, когато могатъ да действатъ на чувствата — най-мощните наши двигатели. Lester Ward, Portuondo y Barcolo, Alfred Fouillée правятъ отъ този въпросъ централно изучване въ социологическите си системи. Идеите се внушаватъ, налагатъ, приематъ, споделятъ, окриляватъ човешкия духъ, увеличаватъ силите и възможностите му. Идеи на самоувъреност, на себеуважение, на алtruизъмъ и общественост, на християнска любовъ и единение съ всички, на въра въ възможността на човешкото благополучие — тъ могатъ да се насаждатъ така, споредъ системите на социалните педагоги, че, като действатъ на чувствата, да движатъ хората въ пътя на прогреса.

§ 4. Алtruизъмъ.

А огнище на социалните устреми и социалните идеали съ идеите, които насаждатъ алtruистически чувства. Много мислители отричатъ алtruистическите способности на човешката душа, считайки, че egoистическиятъ прояви съ единствените двигатели на прогреса.

Въ човешката душа, обаче, не трептятъ само грубите струни на себелюбието, а и фините такива на любовта. Алtruистичните по-